

Χαιρετισμός Προέδρου Αρείου Πάγου Βασιλείου Πέππα στο συνέδριο: «Γυναίκες δικαστικοί λειτουργοί» (26/2/2019).

Το θέμα του σημερινού συνεδρίου θίγει ευθέως ένα κρίσιμο ζήτημα που αφορά τη γυναίκα δικαστική λειτουργό και τις ιδιαιτερότητες που της επιφυλάσσει η θέση της μέσα στο δικαστικό σώμα, αλλά και γενικότερα στο χώρο της εργασίας. Όσες και όσοι λειτουργούμε μέσα στο χώρο της Δικαιοσύνης γνωρίζουμε τις συνθήκες, κάτω από τις οποίες η γυναίκα δικαστική λειτουργός καλείται να ανταποκριθεί στους πολλαπλούς ρόλους της. Από τα πολλά παραδείγματα της καθημερινής μας εμπειρίας στο δικαστικό χώρο αναφέρω μόνον ένα, ενδεικτικό αυτών των συνθηκών και περιστάσεων. Είχα τοποθετηθεί σε επαρχιακό πρωτοδικείο, ως πρόεδρος πρωτοδικών, όπου συνάντησα νέες και νέους δικαστικούς λειτουργούς, μία από τις οποίες ήταν έγγαμη με δύο τέκνα μικρής ηλικίας, ένα αγοράκι και ένα κοριτσάκι και η οποία για να είναι συνεπής στις υποχρεώσεις της, είχε πάρει μαζί της το αγοράκι, ηλικίας το πολύ πέντε ετών και έμεναν μαζί σε μισθωμένο διαμέρισμα της επαρχιακής πόλης, ενώ ο σύζυγός της, με το κοριτσάκι τους, παρέμεναν στη μόνιμη κατοικία τους, στην Αθήνα, όπου εκείνος εργαζόταν. Παρατηρούμε ήδη, ως πρώτη συνέπεια της ιδιότητας της γυναίκας, ως δικαστικής λειτουργού, την προσωρινή διάσπαση του οικογενειακού βίου, που δεν αναιρείται από το γεγονός της επανένωσής τους τα Σαββατοκύριακα. Όταν είχαμε διασκέψεις, που κρατούσαν από τις απογευματινές έως τις νυχτερινές ώρες, η συνάδελφος μη έχοντας που να εμπιστευθεί το ανήλικό τέκνο της, το έφερνε στο δικαστήριο, όπου του δίναμε χαρτιά και μολύβια για να ζωγραφίζει και να απασχολείται. Πριν από μια τέτοια διάσκεψη η συνάδελφος μου εκμυστηρεύτηκε ότι την προηγούμενη ημέρα, καθώς εκείνη πυρετωδώς έγραφε για να ολοκληρώσει μία απόφαση, ώστε να την δημοσιεύσουμε, ο μικρός πήγαινε και τη σκούνταγε και τη ρώταγε «μαμά έφτασες στο Δια Ταύτα;». Παρατηρούμε εδώ ότι ο πεντάχρονος γιός της συναδέλφου, ενστικτωδώς, βέβαια, είχε συνειδητοποιήσει ότι το «Δια Ταύτα» σηματοδοτεί το τελευταίο στάδιο της εργασίας της μητέρας του, δηλαδή του δικανικού συλλογισμού, όπου απαγγέλλεται η έννομη συνέπεια του εφαρμοσθέντος κανόνος δικαίου, όμως, η μόνη έννομη συνέπεια που εκείνος αντιλαμβανόταν και προσδοκούσε, ήταν ότι η μητέρα του θα είχε, επιτέλους, χρόνο να ασχοληθεί μαζί του. Αλήθεια, πόσες από εσάς κυρίες συνάδελφοι, κάποια στιγμή, δεν αισθανθήκατε, όχι τύψεις, αλλά ένα συναισθηματικό βάρος, για το ότι δεν είχατε να διαθέσετε στα παιδιά σας το χρόνο που λαχταρούσατε να τους

διαθέσετε ή που εκείνα είχαν ανάγκη. Γιατί; Μα επειδή η εργασία του δικαστικού λειτουργού δεν υπόκειται σε ωράριο. Χρόνος εργασίας του δικαστή δεν είναι μόνον όταν δικάζει ή επεξεργάζεται τη δικογραφία, αλλά κάθε στιγμή, κάθε χρόνος που μέσα από αδιόρατες διεργασίες του νου, εισβάλλουν στη σκέψη του ερωτήματα, προβληματισμοί από τα νομικά και πραγματικά ζητήματα των υποθέσεων που επεξεργάζεται, σχέδια ενδεχόμενων λύσεων τους και τρέχει να τα αποτυπώσει ή προσπαθεί να τα συγκρατήσει στη μνήμη του, διαπιστώνοντας πολλές φορές ότι έχει αφαιρεθεί από την πραγματικότητα που τον περιβάλλει. Οι οικογενειακές ανάγκες των συναδέλφων μας απασχολούν, μας προβληματίζουν, όταν καλούμαστε, στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, να αποφασίσουμε για την υπηρεσιακή τους κατάσταση, τις μεταθέσεις, τοποθετήσεις, αποσπάσεις, προσπαθώντας να εναρμονίσουμε τις υπηρεσιακές ανάγκες με τις προσωπικές και οικογενειακές τους ανάγκες και ιδίως των μητέρων, κάτι που δεν είναι εύκολο. Γνωρίζουμε, ότι δημιουργούνται προσωπικά και οικογενειακά προβλήματα, όταν κατά τη διάρκεια του δικαστικού έτους είμαστε υποχρεωμένοι, να κάνουμε αποσπάσεις δικαστών και εισαγγελέων, για να καλύψουμε επιτακτικές ανάγκες κάποιων δικαστηρίων, εξαιτίας ασθενειών και άλλων λόγων, ώστε αυτά τα δικαστήρια να μη δυσλειτουργήσουν, ενώ συγχρόνως κινδυνεύει να αποσταθεροποιηθεί και η λειτουργία των δικαστηρίων από τα οποία γίνονται οι αποσπάσεις, διότι δεν διαθέτουμε μία ανεξάντλητη δεξαμενή από την οποία να μπορούμε να αντλούμε δικαστές και εισαγγελείς. Και βέβαια, όταν ανακύπτουν επείγουσες ανάγκες μετακινήσεων, η αναζήτησή μας προσανατολίζεται, αρχικά, στους άγαμους και τις άγαμες συναδέλφους, λες και αυτοί δεν έχουν ανάγκη να δημιουργήσουν οικογένεια. Η ανάδειξη όλων αυτών των προβλημάτων και των ειδικών συνθηκών, μέσα στις οποίες οι γυναίκες συνάδελφοι καλούνται να ανταποκριθούν στις υπηρεσιακές τους υποχρεώσεις και δεδομένου ότι δεν υπάρχουν κοινωνικές δομές υποστηρικτικές των ειδικών αναγκών των γυναικών δικαστικών λειτουργών, καθιστά φανερό ότι η λειτουργία της δικαιοσύνης στηριζόταν και συνεχίζει να στηρίζεται, σε μεγάλο βαθμό, σε ένα πνεύμα αυτοθυσίας που διέκρινε, πάντοτε, τους δικαστικούς λειτουργούς και θεωρώ ότι δεν έχει εγκαταλείψει και τους νεότερους συναδέλφους. Τούτου δε ελλείποντος, η διαδικασία απονομής της Δικαιοσύνης θα κινδύνευε να μετατραπεί σε απλή διεκπεραιωτική διαδικασία.

Αφού ευχαριστήσω την Εταιρεία Ελλήνων Δικαστικών Λειτουργών για τη Δημοκρατία και τις Ελευθερίες για την ευγενική πρόσκληση να

παραστώ στο συνέδριο και συγχαρώ για τη διοργάνωσή του, εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες του.